

GOGA

Marko Sosič

Samotne ljubezni

Julijan, Bahiri

Julian je izginil.

Odrinem vrata, stopim čez prag, za mano se v hišo zgrne skupina vaščanov, ki so prišli po makadamu in v trenutku napolnili hišo Juliana M., počasi se premikam med njimi, ki hlastajo z očmi povsod okrog sebe in po knjigah, ki ležijo naokrog po stenah, zdi se, da jih bodo vsak trenutek pobrali z očmi in zglodali, vedno so me spraševali, kakšne knjige da ima, ali ga zato ni nikoli ven, ker bere in misli, da je pametnejši od nas, vidim jih, nekateri odhajajo ven, pridem do njegove sobe, v spominu ga vidim, kako piše in spravlja v predal svoje mize ob oknu, morda bo kak njegov zapis odgrnil resnico njegovega nenadnega izginotja, čeprav se je držal vedno zaprt v svoji hiši, smo ga vedno nadzirali, domač sem, nihče ne bo pomislil, da se ne spodobi, če me bo zagledal brskati po njegovem predalu, kar se bo vsak čas zgodilo, še par korakov do njegove spalnice, odmikam se ljudem, ki so še notri in mi prečkajo pot, grem dalje, prestopim prag njegove spalnice, grem do mizice, ki stoji ob oknu, odprem predal, zanima me, kaj si je zapisoval zadnja štiri leta, morda bom našel v zapiskih namig za njegovo izginotje, bolj me zanima ali je

kje zapisal, ali se me je kje spomnil, ali je kam zapisal moje ime, rahlo se sramujem svojih misli, pridem do mizice, sklonim se k njej, odprem predal, skoraj vsi vaščani, ki so zgrmeli v hišo, so zdaj na dvorišču, slišim glas neke uradnice z občinskega urada v naselju, njen korak, ko stopa v notranjost, njen korak, ko se oddaljuje v drug prostor, odprem predal, vidim nekaj zapiskov, ne veliko, majhen snopič. Kakor da jih je ostalo le nekaj od vseh tistih, na katere si je zapisoval.

Njegova pisava je drobna, pomalem nagnjena v desno, kakor tenka vezenina, bi dejal Julijan. Berem.

13. junij 2015

Ni daleč, si rečem, sploh ni daleč, lahko ga prečkaš in se ti ne bo nič zgodilo, si rečem in gledam čez polje koruznih strnišč proti nasadu topolovih dreves. Težko stojim na nogah. Ne da me bolijo, kako bi ti povedal, šibke so, na njih skoraj ne najdeš več mišice, ki bi bila vredna tega imena, a me to ne zanima, samo da lahko znova hodim, kakor zdaj, ko se vsako jutro sprehodim tistih nekaj metrov do polja in razmišljam, kako bi ga prečkal, da pridem do nasada topolov, da se morda v njem usedem pod topolovo drevo in se zagledam visoko gor v njegove veje. Sem ti že kdaj povedal, kako mi prija, ko se kdaj usedem na klop zunaj pred hišo in gledam vršičke dreves, ki rastejo ob cesti, ki pelje v dolino? Ne skrbi, saj pazim nase, vem, da je hiša na samem in da so okrog mene sama polja. Ne boš verjela, koliko različnih otenkov zelene lahko najdeš v drevesih. Vedno mi je bila vseč zelena barva krošenj, temno zelena barva gozdov. Tudi

v spalnici, ko se ozrem skozi okno in vidim vejo starega oreha, ki se nenavadno nizko sklanja k šipam, me navdaja z mirom in radostjo. Kolikokrat sva že zaužila njegove sadove.

Dvignem pogled proti oknu, orehova veja se skoraj dotika šipe, spustim pogled proti papirju z drobno pisavo.

Lep je ta občutek radosti, ko gledaš njihove liste na vejah, žile, ki so videti kakor zemljevid steza in poti samotnega otoka. Drevesa so del nas, kajne, se spomniš, kako si mi govorila o njih in jaz sem povsem usvojil tvoje misli? Nekateri ljudje se mi smejuje, če pridejo mimo hiše in me slišijo govoriti o drevesih in o tem, da imajo drevesa spomin. Nič hudega. Samo da lahko še malo hodim, morda mi nekega dne le uspe prečkati polje in stopiti v tisti topolov nasad. Morda prideš takrat tudi ti z menoj. Vsekakor preden ga posekajo. Debla so že zrela za sečnjo.

Pogledam proti vhodnim vratom. Ljudje se zbirajo na dvorišču.

Vzamem nov zapis, berem.

13. junij 2016

Saj bo, si rečem, stojim na robu koruznega polja in gledam topolov nasad, ki je na drugi strani. Še vedno nimam dovolj moči, polje je preširoko za tak podvig, in če bi tudi prišel do tja, morda ne bi mogel več nazaj in bi me iskali in ne bi vedeli, kje sem. Nasad je velik, v njem je na stotine dreves. Danes sem sedel na klopi. Počasi, zelo počasi

okrevam. Posledice dveh let ležanja v potelji. Ko bom lahko, te pridem obiskat, vzamem te s seboj in bova šla skupaj med topole. Oprosti, da nisi mogla ostati z mano, bil sem prešibak, da bi skrbel zate. Upam, da tam lepo ravnajo s teboj.

Pogledam skozi okno. Kostanjeve veje se ga dotikajo, mehke in zelene.

Danes minevajo tri leta, odkar te nenadoma nisem več našel. Nikjer te ni bilo. Pregledal sem vsak kotiček v hiši. Šel sem do sosedov, ki so me gledali s svojimi motnimi očmi, v gostilno in trgovino, nikjer te ni bilo, okrog in okrog pa samo polja in topolovi nasadi, široka in prostrana polja. Čisto po naključju sem opazil, kako si obstala, ko sem te vprašal, ali mi lahko zlikaš tiste svetle hlače in sinjo srajco. Usedla si se k mizi, naslonila roko nanjo in me gledala. Ko sem te vprašal, ali se dobro počutiš, mi nisi odgovorila, samo gledala si me, kakor bi gledala skozi moje telo in skozi moj obraz.

Znova dvignem pogled proti vhodnim vratom, ki so ostala priprta. Vaščani se skušajo organizirati v skupine, ki se bodo podale po Julijanovih sledeh.

Spustim pogled v drobne črke.

To je že drugo leto, odkar skušam na današnji dan prečkati polje, da bi prišel do topolovega gozda, v katerega si takrat zahajala, ne da bi vedela, da se v njem lahko izgubiš. O, draga, skupaj bova šla tja, če ne letos, pa prihodnje leto.

Kako sem te pogrešal, ko te ni bilo več, ko nisem vedel, kod naj te iščem. Bilo je jutro, svetloba je pronicala v spalnico, zbudil sem se in se ozrl proti tebi. Samo blazina in odgrnjena odeja, vstal sem, šel v kuhinjo, v kopalnico, ven, v klet, na podstrežje, iskal sem te med skladovnicami drv, v zapuščeni štali, pomislil, da bom zamudil na univerzo, da me bodo študentje čakali, nisem hotel, da bi me čakali, šel sem peš proti naselju, trkal sem po vratih ljudi, ki so še spali, videl njihove zaspane obraze ob priprtih vratih in njihove oči, ki so se zagledale vame, na sebi sem čutil njihov pogled še dolgo potem, ko me ni bilo več tam, šel sem v gostilno, dva moška, gledala sta me, v trgovino, ki so jo tistega jutra komaj odprli, šel sem noter, kakor bi bilo možno, da te najdem tam med tistima dvema policama s konzervami, lastnica je gledala za mano, čutil sem njen pogled.

Potem sem šel nazaj, hodil sem po makadamu, ki pelje do naše hiše celih dvajset minut, ustavim se ob prostranem koruznem polju, kličem te, ne odgovarjaš, preoblečem se, grem čez polje proti velikemu nasadu topolovih dreves, temno je še, stopam med podrastjem dreves, ptica odleti, mislim, da si ti, gledam te, kako letiš, in mislim, kako sva se želela preseliti na podeželje, rekla si, da boš kmetovala, malo za šalo, malo zares, da ti je pretežko v muzeju, in znova te kličem in slišim samo šum svojih korakov, ki včasih odmevajo v jutranji tišini, da se zdi, kakor bi njihov zvok prihajal od drugod, od koder si ti, ki te ni.

Usedem se k mizi. Čutim, da mi srce utripa hitreje. Počakam trenutek, da se umiri. Pogledam proti dvorišču,

ljudje ga zapuščajo, morda gredo zdaj v skupinah proti polju in topolovemu gozdu. Drobne črke znova poiščejo pot do mojih oči.

Hodim med topoli, s čevlji lomim suhe veje, ki mi pokajo pod podplati, upam, da slišiš zvok mojih korakov in da se mi boš oglasila, strah, da sem te izgubil, je velik, in da bi ga odgnal, si med hojo domišljam, kako leživa skupaj, gola, nekoč, in se poljubljava in božava, milo in mehko.

Čutim solze v očeh. Julijaaan! slišim glas, ki prihaja s polja. Julijaaan! se oglasi drugi. Berem dalje.

In potem te zagledam, suho in milo med drevesi, kakor da si ena izmed njih, stojiš in gledaš predse, pokličem te, ne ozreš se, kakor da se sramuješ tega, kar si storila, sebi in meni, ne skrbi, draga, ti rečem, nič hudega, se zgodi, človek se včasih izgubi in ne najde poti, po kateri bi se vrnil domov, zato sem te prišel iskat, ti rečem takrat in se ti približam in na tvojem obrazu vidim solze jeze in žalosti, kakor bi vedela, kakor bi še v zadnjem trenutku razumela, da odhajaš v druge razsežnosti, v katerih odklanjaš svoje bivanje. Tisti trenutek bistrosti in zavesti, ki je trajal toliko kakor tisti ptičji let, je bil tvoj zadnji trenutek zavesti, tako boleč in mil, tako strašno samotni in kruti. Vzel sem te pod roko in te pospremil do doma. Okopal sem te, opral sem ti lase, jih posušil, bili so mehki, mehki kakor svila. Usedla si se k mizi, položila roko na rob in se nasmehnila, kakor da si srečna, medtem pa si s prsti narahlo tipala leseno površino, kakor

bi na njej igrala na klavir. Oprosti, da nisem mogel ostati s teboj, draga, ne bi te mogel varovati, moral sem te odpeljati v mesto, da najdejo prostor zate, da bi v njem mislila na boljše in lepše in kjer ti ne bi nihče dejal, kaj moraš početi, kako moraš misliti.

Ko sem te po nekaj dneh obiskal, si bila na hodniku, vsa si se slekla in nihče te ni pokril, nihče ni videl, da si gola, tam, sredi hodnika med ostalimi ljudmi, jaz sem te objel, da te segrejem in pokrijem. In takrat se je v meni nekaj zlomilo, zaradi česar sem ležal, celi dve leti, draga, z mislijo ob tebi, da sem z njo pokrival tvoje telo.

Julijaaan! slišim glas vaščana, Julijaaan! najprej prihaja od daleč, tam od polja, potem bližje, potem znova bolj daleč. Vstanem, grem do okna. Vidim vaščane v daljavi, ki v skupinah počasi stopajo proti topolovemu nasadu. Odvrnem pogled. Vzamem še zadnji list z drobnimi črkami.

Berem.

13. junij 2017

O, Bog, draga, samo da lahko znova hodim, počasi počasi sicer, a bom že zmogel čez polje, da si med topoli odpočijem. Kmalu pridem pote, da boš tudi ti z menoj. Veš, draga, včasih pride fant, ki mi pomaga pri opraviilih, ker ne zmorem sam, predčasno sem se upokojil, da imam od česa živeti in da ga lahko plačam in da pokrijem tvojo nego. Fant je mlad in čil, prišel je pred dvema letoma na vas, ne vem, od česa drugega še živi, včasih mi pomaga kuhati, tudi